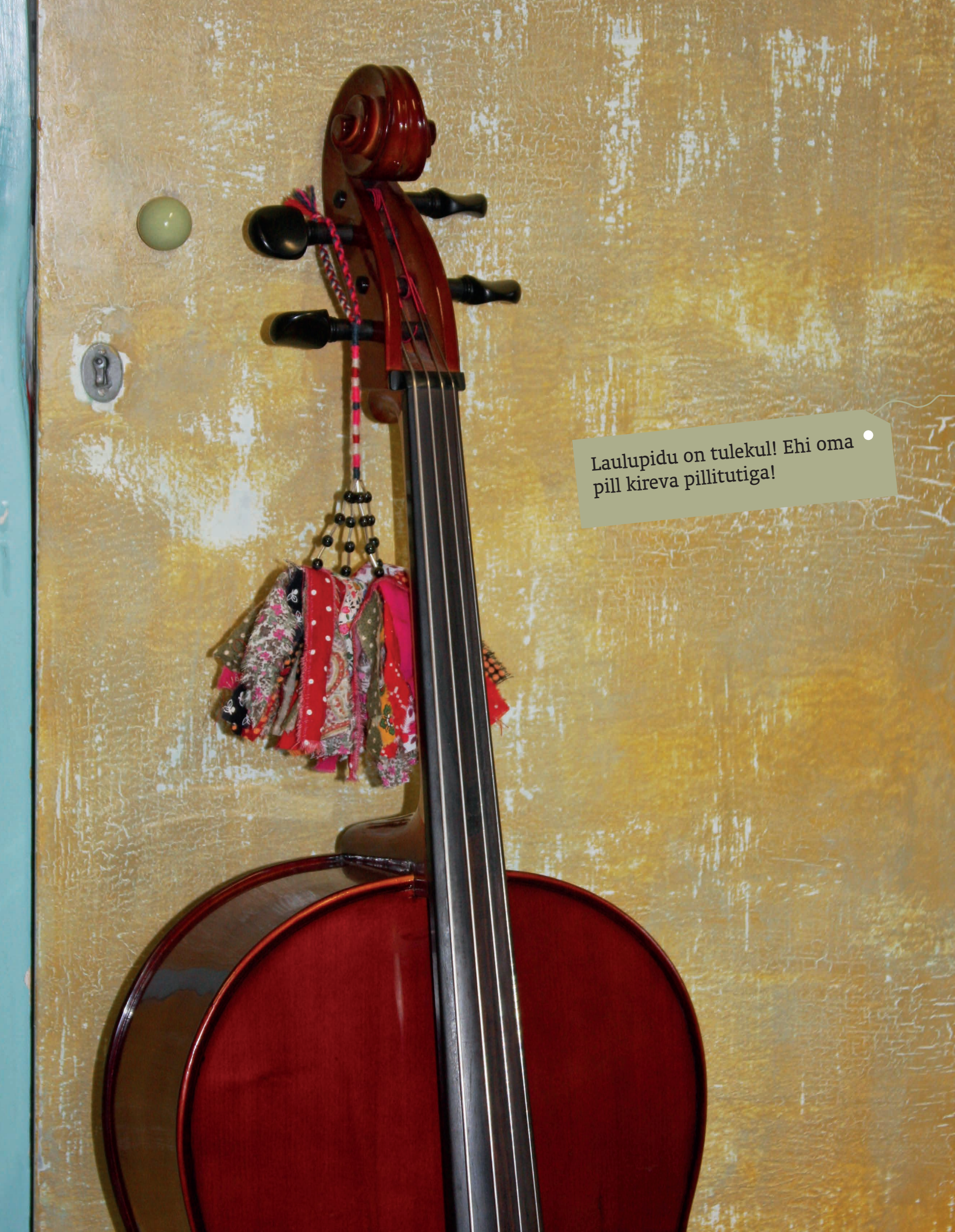

A double bass is positioned vertically against a textured, yellowish-gold wall. A colorful folk costume, featuring a red and white polka-dot vest over a patterned shirt, hangs from the neck of the instrument. The costume is adorned with black beads and a red tassel. The double bass has a dark wood body and a silver-colored neck. A small, light green circular object is visible on the wall to the left of the instrument's headstock. A small, silver-colored metal object is also visible on the wall to the left of the instrument's headstock.

Laulupidu on tulekul! Ehi oma
pill kireva pillitutiga!

Rõõm värvilisest Muhu pilli- ja pulmatutist

Väljas on veel hall ja igav, aga hing igatseb juba suviste värvide, jaanitantsude ja pillilugude järele. Mis sobiks selle ootusega paremini kui ühe kireva ja rõõmsa pillituti tegemine! Töö võib ette võtta koos lastega: see on parajalt lihtne, ei võta palju aega ja tulemus on alati tore.

Tekst ja õpetus: Anu Pink

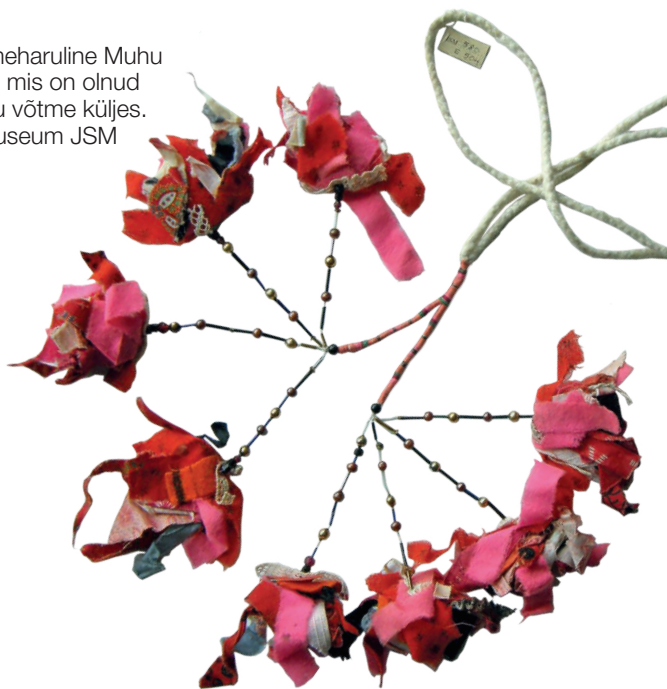
Fotod: Anu Pink, Mai Meriste, Rein Saksakulmu pildikogu

Kust sellised tutid pärit on?

Riideribadest meisterdatud tutid kuulusid vanasti mitmes Eestimaa paigas eelkõige pulmakaunistuste hulka. Tuttidega ehitud paelaga seoti kinni veimekimbud ehk kindad-sukad, mis puut andis uutele sugulastele. Pulmatutt rippus veimekirstu võtme küljes või sidus pruut selle pulmapilli külge. Ikka rõõmuks, ikka toreduse pärast. Muhus kinnitati selliseid ilututte kaenla alla või kanti käsivardes, toreda tutiga ehti peo puhul ka lapsi.

Vanade tuttide põhjal võib öelda, et nende valmistamisel olid ka mõningad paikkondlikud erinevused. Muhu pulmatutid olid enamasti mitmeharulised, kusjuures iga haru rippus eraldi pärlirea küljes. Ühenduskohast alates olid tutiharud kokku neotud ehk tihedalt villaste lõngadega üle punutud.

Vana mitmeharuline Muhu pulmatutt, mis on olnud pruutkirstu võtme küljes. Muhu muuseum JSM 580:E904

Muhu noorik
pulmatutiga.
Foto on aastast 1910.

Tee koos lapsega
helkurtutt.

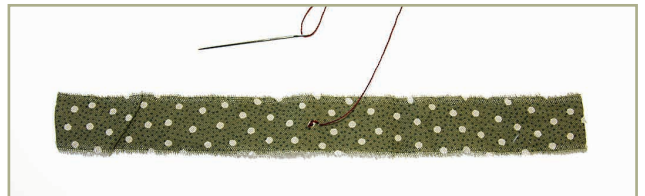
Mida tutiga teha?

Eks selle võiks tänapäevalgi enese ja teiste rõõmuks oma pilli külge siduda. Võib kaunistada kotti, võtmehoidjat või lasterõivast või riputada lihtsalt seinale.

Kes värvilise riidetuti praktilisuses ikka väga kahtleb, see võib osa riideribasid asendada helkurpaelaga. Sel juhul saab tutist kohe vajalik aksessuaar, mis on ühelt poolt ehedalt vana, teisalt aga moodsalt vajalik.

Vaja läheb:

- meelepärase mustriga värvilisi riide- ja pitsiribasid, ära saab kasutada nii õmblusjääke kui ka kandmiseks kasutuid rõivaid;
- suurema auguga helmeid ja piiprelle (nii nimetati Muhus pikki pulgakujulisi helmeid);
- tugevat niiti;
- värvilisi villaseid lõngu.

1. Rebi kangastest umbes 1,5 cm laiused ribad (minututi puhul 1 cm laiused) ja lõika need umbes 20–25 cm pikkuseks tükkideks. Korja ribad servast ära lahtised niidijupikesed.
2. Pane nõela taha pikem tugev niit ja kinnita see sõlmega ühe riba keskele (paremale poole).

3. Pane lilleöiena üksteise peale 8 riba (paremad pooled üleval) ja torka nõel nende keskelt läbi suunaga alt üles. Kinnituseks võib veel läbi kõigi ribad mõne piste teha. Muidugi võib ribad ka ühekaupa nõelale võtta.

4. Lüki niidile umbes 5 cm helmeid. Vanasti pandi sageli vaheldumisi piklik ja ümmargune või suur ja väike helmes. Nüüd on üks tutiosa valmis, jätta niidiots umbes 30–40 cm pikkuseks.

5. Tee veel vähemalt 2–3 sellist tutti. Sõlmi tutiniidid omavahel kohe pärlite juurest kinni.

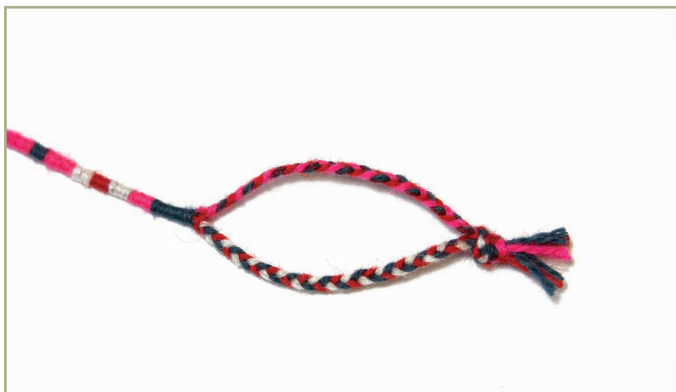
6. Mõõda üheksa umbes 70 cm pikkust lõnga. Neid võiks olla näiteks kolme värvi – igahuhte kolm. Pane lõngad tutiharude vahelt läbi. Niidid jäävad lõngadele lisaks.

Minitutt, mille tegemiseks rebi hästi peenikesed ribad.

7. Kõige lihtsam on lõngad lihtsalt patsi punuda, aga veel ilusam on liitekohale teha neotis. Neotis on selline pael, kus järjest võrutatakse ühe lõngaga tihedalt ümber teiste lõngade, lõngade vahetamiseks pead neid hästi pingul hoidma (näiteks hoia tutti põlvede vahel kinni). Vaheta punumise lõngu nii, et tekiks ilus triibuline pael. Neotise lõpetamiseks jätta viimane ring veidi lõdvemaks ja vii lõng selle alt läbi.

8. Lõpuks võid lõngad jaotada kaheks, punuda kummagi haru eraldi patsi ning otsad kinni siduda.

Paelale ja otsale võid välja mõelda ka mõne muu mooduse, näiteks vanadel tuttidel olid sageli küljes eriti pikad sidumispaelad.